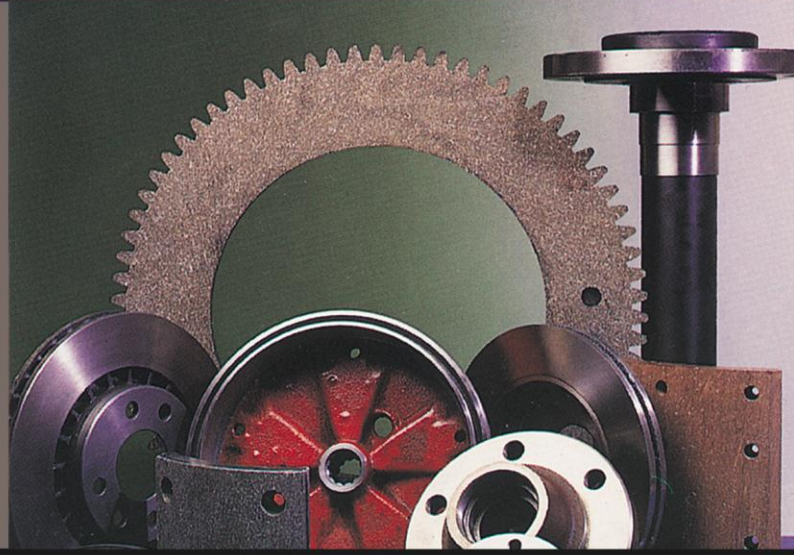

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

OTOMOTİV ANA VE YAN SANAYİİ SEKTÖRÜ

●●● SEKTÖR RAPORLARI

İhracat Genel Müdürlüğü
Otomotiv, Makina, Elektrik ve Elektronik Ürünler Daire Başkanlığı

OTOMOTİV ANA VE YAN SANAYİİ

SEKTÖRÜN TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI

Ticarete konu olan tüm ürünler için iki temel sınıflandırma sistemi kullanılmaktadır. Detaylı veriler için Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi (The Harmonized Commodity Description and Coding Systems) kısaca Armonize Sistem kullanılırken, toplulaştırılmış veriler için ise Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması (SITC Rev.3, Standart International Trade Classification) kullanılmaktadır.

Otomotiv Sektörü, Standart Uluslararası Ticari Sınıflandırmaya (SITC) göre 78. bölümde tanımlanmıştır. SITC sınıflandırılmasının detaylarına Türkiye İstatistik Kurumunun Web Sitesinden ulaşılabilir.

Armonize Sistem göre Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Kodları (G.T.İ.P) esas alınarak oluşturulan otomotiv sektörü ürün tanımları ise aşağıdaki verilmektedir.

GTİP Kodu: Ürün tanımı

Ana Sanayi;

8701: Traktörler
8702: otobüs, minibüs, midibüs
8703: Binek otomobiller
8704: Kamyon, kamyonet

Yan Sanayi;

4011: Kauçuktan yeni dış lastikler:
4012: Kauçuktan sırt geçirilmiş veya kullanılmış dış lastikler
4013: Kauçuktan iç lastikler:
401699: 87.01 ila 87.05 pozisyonlarındaki motorlu araçlar için kauçuk parçalar
681320: Amyant içeren fren balataları
681381: Amyant içermeyen fren balataları
7007: Emniyet camları
700910 : Dikiz aynaları
8407: İçten yanmalı motorlar
8408 : Dizel ve yarı dizel motorlar
8409: Motorların aksam ve parçaları
841330: İçten yanmalı pistonlu motorlar için yakıt, yağ veya soğutma pompaları
841520 : Klimalar
842123, 842131: Filtreler
8482 : Rulmanlar
8483 : Transmisyon milleri ve kranklar
8484 : Contalar
8507 : Aküler
8511: Ateşleme cihazları
8512: Aydınlatma ve işaret cihazları
8706 : 87.01 ila 87.05 Pozisyonlarında yer alan motorlu taşıtlar için şasiler
8707: 87.01 ila 87.05 Pozisyonlarında yer alan motorlu taşıtların karoserileri
870810: Tamponlar ve bunların aksam ve parçaları

870821: Emniyet kemerleri
870829: Karoseri aksamı
870830: Frenler ve servo - frenler ve bunların aksam ve parçaları
870840: Vites kutuları ve bunların aksam ve parçaları
870850: Diferansiyelli hareket ettirici akslar
870870: Tekerlekler ve bunların aksam, parça ve aksesuarı
870880: Suspansiyon sistemleri ve bunların aksam ve parçaları (amortisörler dahil)
870891: Radyatörler ve bunların aksam ve parçaları
870892: Egzoz susturucuları ve egzoz boruları; bunların aksam ve parçaları
870894: Direksiyon simitleri, direksiyon kolonları ve direksiyon kutuları
870895: Hava ile şişmeli hava yastıkları
870899: Diğer aksam ve parçalar
9104: Taşıtların alet tabloları için saatler
940120: Motorlu taşıtlarda kullanılan türden oturmaya mahsus mobilyalar

OTOMOTİV ANA SANAYİ

Türkiye’de Üretim

Oto ana ve yan sanayi, günümüzde Türkiye imalat sanayinin lokomotif sektörlerinden biridir. Oto ana ve yan sanayi aynı zamanda savunma sanayi ve gemi inşa sanayinin de altyapısını oluşturmaktadır. Günümüzde Türkiye, Avrupa’daki en büyük hafif ticari araç ve otobüs üreticisidir.

Otomotiv ana ve yan sanayi ihracatı 2015 yılında toplam ihracatın yaklaşık %15’ini oluşturmuştur. Otomotiv sektörü ihracatta sektör sıralamasında 2015 yılında da birinci sırada yer almıştır. Otomotiv ana ve yan sanayinin toplam imalat sanayi içindeki payı yaklaşık %5 civarındadır. Otomotiv ana sanayinde 50.000, yan sanayinde ise 200.000 olmak üzere yaklaşık 250.000 kişinin istihdam edildiği ve bu sayının dağıtım, pazarlama ve satış ağlarında çalışanları ile birlikte 400.000 kişi olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye’de taşıt araçları sanayi üretime 1950’lerin ortalarında başlamış, üretim 1960’ların ortalarında hız kazanmıştır. 1950’li yıllarda bazı prototip araçların üretilmesinden sonra, ilk montaj hattı 1954’te orduya jip ve kamyonet temini için kurulmuştur (Türk Willys Overland Limited). 1955’te ilk ticari kamyon montajı TOE-Türk Otomotiv Endüstrisi tarafından gerçekleştirilmiştir. 1963’te ilk yerli otobüs montajına Otobüs Karoseri A.Ş.’de MAGİRUS marka otobüslerin montajı ile başlanmıştır. 1966’da otomotiv sanayi kendi modellerinin montajına da başlamıştır. O dönemlerin otomobili “ANADOL” şimdi bir nostaljidir. Bunu takip eden üç yıl içinde, binek otomobil üreten montaj fabrikaları (Tofaş-Fiat, Oyak-Renault,) imalata başlamıştır. İki büyük otomobil üreticisi TOFAŞ ve OYAK-RENAULT, İtalyan ve Fransız lisanslarıyla 1971’de imalat hatlarını kurmuşlardır. 1968 yılında Otomarsan-Otobüs Karoseri ve Motorlu Araçlar A.Ş 0302 serisi otobüslerin üretimine başlamıştır. 1999 yılında özgün tasarımı Türkiye’de geliştirilen kamyonların İspanya, Portekiz ve İngiltere’ye ihracatı devam etmiştir. Son yıllarda ise Japon ve Güney Koreli otomobil üreticileri Türkiye’de ortak girişimler başlatmışlardır. Otomobilde büyük Türk otomotiv üreticileri, lisansları altında üretim yaptıkları Batılı otomotiv üreticilerinin dünya üretim merkezi olma yolunda ilerlemektedirler.

Bugün 13 firma binek otomobil, otobüs, kamyon, kamyonet, minibüs ve midibüs gibi çeşitli araçların üretimini yapmaktadır.

Binek otomobil üreten beş firma vardır (**Renault, Tofaş (Fiat), Toyota, Hyundai, Honda**).

On firma kamyon ve kamyonet üretmektedir (**Anadolu Isuzu, BMC, Hyundai, Karsan, M.A.N., Mercedes-Benz, Ford Otosan, Otokar, Temsa, Tofaş**).

Dokuz firma otobüs ve minibüs imal etmektedir (**Isuzu, BMC, Karsan, Mercedes-Benz, Hyundai, Otokar, Ford Otosan, Temsa, M.A.N.**)

Otomotiv Sanayi Üreticileri

Firma	Yeri	Ürünler
Anadolu Isuzu O.S.	Kocaeli	Kamyon, kamyonet, minibüs
B.M.C.	İzmir	Kamyon, kamyonet, otobüs, minibüs, midibüs
Ford Otosan	Eskişehir, Kocaeli	Kamyon, kamyonet, minibüs
Honda	Gebze/Kocaeli	Binek otomobil
Hyundai Assan	Kocaeli	Binek otomobil, kamyonet, minibüs
Karsan	Bursa	Kamyon, kamyonet, minibüs, midibüs
M.A.N.	Ankara	Kamyon, otobüs
M. Benz	İstanbul/Aksaray	Kamyon, otobüs
Otokar	Sakarya	Kamyonet, minibüs, midibüs
O. Renault	Bursa	Binek otomobil
Temsa	Adana	Kamyon, kamyonet, otobüs, midibüs
Tofaş	Bursa	Binek otomobil, kamyonet
Toyota	Sakarya	Binek otomobil

Sektörde bulunan ana ve yan sanayi kuruluşları genellikle Marmara Bölgesinde yerleşmiştir. Bursa’da iki büyük otomobil fabrikasının ve iki adet “Organize Sanayi Bölgesi”nin bulunması nedeniyle otomotiv sanayi özellikle bu ilde yoğunlaşmıştır. Otomotiv sanayi üreticilerinin 3 adedi Kocaeli’nde, 3 adedi Bursa’da, 2 adedi Sakarya’da, birer tanesi de İstanbul, İzmir, Ankara ve Eskişehir’dedir. Adana’da otobüs üretim ve yan sanayi bulunmaktadır.

Türk Otomotiv Sanayinin mevcut motorlu araç üretim kapasitesi 2015 yılı itibarıyla 1 milyon 758 bin adet/yıl dolayındadır.

Hafif araçların (otomobil, kamyonet, minibüs ve midibüs) toplam kurulu üretim kapasitesi 2015 yılı için 1.643.955 adet/yıldır.

Kamyonların toplam kurulu üretim kapasiteleri 2015 yılı için 39.200 adet/yıldır.

Otobüs üretiminde bulunan 5 firma mevcuttur. Bu firmaların toplam kurulu üretim kapasiteleri 2015 yılı için 10.725 adet/yıldır.

Midibüslerin toplam kurulu üretim kapasiteleri 2015 yılı için 9.433 adet/yıl’dır. Traktör üretimi yapan firmalarının toplam kurulu kapasiteleri 2015 yılı için 65.000 adet/yıl’dır.

Araç Üretimi (adet)

	2011	2012	2013	2014	2015
Binek otomobil	639.734	577.296	633.604	733.439	791.027
Kamyon	37.396	29.129	30.082	32.601	35838
Kamyonet	479.110	426.633	410.556	357.219	468.933
Otobüs	6.907	6.427	8.345	6.442	8.789
Minibüs	22.475	29.335	37.750	35.420	47.078
Midibüs	3.509	4.158	5.197	5.324	7.131
Toplam	1.189.131	1.072.978	1.125.534	1.170.445	1.358.796

Kaynak : OSD

Traktör Üretimi (adet)

Ürün	2011	2012	2013	2014	2015
Traktör	45.506	42.255	40.509	48.403	51.238

Kaynak:OSD

2011 yılında, toplam üretim %6,5 artarak 1 milyon 189 bin adet seviyesinde gerçekleşmiş olup, otomobil üretimi %4,5 artışla 640 bin adet olmuştur. 2012 yılında ise gerek toplam üretim gerekse otomobil üretimi %10 azalarak sırasıyla 1 milyon 73 bin adet ve 577 bin adet seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise, toplam üretim %5 artarak 1 milyon 125 bin, otomobil üretimi ise %10 oranında artış göstererek 633 bin adet seviyelerini aşmıştır. 2014 yılında, toplam ihracat %7 artarken toplam pazar %10 azalmıştır. Üretim ise %4 artmıştır. Son olarak 2015 yılında ise toplam ihracat %12, toplam Pazar %25 ve üretim ise %16 artmıştır.

Firma Bazında Araç Üretimi (adet)

	2011	2012	2013	2014	2015
Anadolu Isuzu	4.324	4.763	4.907	7.680	11.162
BMC	3.724	1.548	-	-	-
Ford Otosan	295.850	272.097	281.287	244.682	334.622
Honda Türkiye	12.341	21.850	14.813	11.633	12.667
Hyundai Assan	90.231	86.976	102.020	203.157	226.500
Karsan	22.146	15.448	12.486	1.714	7.239
MAN Türkiye	1.610	1.134	1.300	1.051	1.743
Mercedes-Benz Türk	21.362	20.002	22.395	22.205	23.941
Otokar	3.062	2.851	4.840	3.266	4.613
Oyak Renault	330.994	310.602	331.694	318.246	339.240
Temsa	4.060	2.354	2.918	2.500	2.922
Tofaş-Fiat	307.788	256.428	244.614	222.807	278.254
Toyota	91.639	76.925	102.260	131.504	115.893
Toplam	1.189.131	1.072.978	1.125.534	1.170.445	1.358.796

Kaynak: OSD

2015 yılında 339.240 adet araç üretimiyle, **Oyak Renault** Türkiye’de en fazla araç üreten firmadır. İkinci büyük araç üreticisi **Ford Otosan** 2015 yılında 334.622 adet araç üretmiştir. Üçüncü büyük araç üreticisi **Tofaş** ise 2015 yılında 278.254 adet araç üretmiştir.

Türkiye Araç Parkı (adet)

	2011	2012	2013	2014	2015
Binek oto.	8,113,111	8.648.875	9.283.923	9.866.250	10.652.466
Kamyon	728,458	751.650	755.950	771.977	803.959
Kamyonet	2,611,104	2.794.606	2.933.050	3.069.082	3.276.136
Otobüs	219,906	235.949	219.885	207.116	221.089
Minibüs	389,435	396.119	421.848	433.060	462.277
Traktör	1,466,208	1.515.421	1.565.817	1.619.270	1.708.414
Diğer	2.561.306	2.690.793	2.758.974	2.861.966	2.974.653
Toplam	16,089,528	17.033.413	17.939.447	18.828.721	20.098.994

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Türkiye’de, 2015 yılında 10,6 milyon adedi binek otomobil olmak üzere toplam motorlu araçlar parkı 20 milyon adedi aşmıştır.

OTOMOTİV YAN SANAYİ

Türkiye Oto Yan Sanayi Gelişimi

1960’lı yıllarda tüm parçalar ana sanayi üretici firmaları içinde üretilirken, kapasitelerin artması ve yan sanayideki yatırımların gelişmesiyle birlikte sektörde önemi ve ağırlığı bulunan yan sanayi oluşmuştur. Türkiye oto yan sanayi 1964 yılında çıkarılan Montaj Sanayi Talimatıyla tam anlamıyla korumaya alınmıştır. Ana sanayide yerli yüzde oranının artırılması mecburiyeti ile yan sanayimizin giderek güçlenmesi ve gelişmesi sağlanmıştır.

Ana üreticilerin teknik ve ekonomik desteği ile kurulan ve gelişen yan sanayi bugün kendi alanında önemli bir potansiyel göstermektedir. Yan sanayide AB firmalarının ağırlığı daha da fazladır. Yan sanayide lisans ve ortak yatırım kurmak suretiyle faaliyet gösteren yaklaşık 200 yabancı firma bulunmaktadır.

Türkiye’de otomotiv yan sanayi, otomotiv sanayindeki gelişmelerin sonucunda hızla gelişmiştir. Türk otomotiv yan sanayi yüksek kapasitesi, geniş ürün yelpazesi ve yüksek standartlarıyla otomotiv sanayine ve 20 milyon adet olan Türkiye taşıt araçları parkına parça sağlamaktadır. Ayrıca ihracat potansiyeli yüksek bir sektördür.

Türkiye’de Otomotiv Yan Sanayinde Mevcut Durum

Türk otomotiv ana sanayiinde faaliyette bulunan firmalar, oto yan sanayi firması ile doğrudan çalışmaktadır. Türkiye’de 5.000 civarında yan sanayi firması mevcuttur.

Otomotiv yan sanayii, mamul üretim kapasitesi, mamul çeşitliliği ve ulaştığı standartlar itibariyle, ülkemizde imal edilen taşıt araçları için gerekli olan yedek parçaların en az % 85’ini karşılayabilecek düzeye erişmiştir. Bu parçalar:

- Komple motor ve motor parçaları
- Aktarma organları
- Fren sistemleri ve parçaları
- Hidrolik ve havalı aksamlar
- Süspansiyon parçaları
- Emniyet aksamları
- Kauçuk ve lastik parçalar
- Şasi aksam ve parçaları
- Dövme ve döküm parçalar
- Elektrik ekipmanları ve aydınlatma sistemleri
- Aküler
- Oto camları
- Koltuklar

Türk otomotiv ana ve yan sanayi, başta Bursa olmak üzere Marmara Bölgesi’nde yoğunlaşmıştır. İki büyük otomobil fabrikasının Bursa’da bulunması ve iki adet “Organize Sanayi Bölgesi”nin kurulmuş olması otomotiv sanayiinin özellikle bu ilde yoğunlaşmasına neden olmuştur. Endüstrinin yoğun olduğu diğer şehirler İstanbul, İzmir, Kocaeli, Ankara, Konya, Adana ve Manisa olarak sıralanmaktadır.

Türkiye'nin çeşitli yerlerinde dağınık bir şekilde faaliyet gösteren ve otomotiv sektörüne parça üreten TAYSAD (Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği) mensubu 210 üyeden 40 kadarı bir araya gelerek, sorunlarının çözümünü sağlamak üzere ortak girişim grubu oluşturmuş ve TOSB'ü (TAYSAD Organize Sanayi Bölgesi) kurmuşlardır. TOSB, Otomotiv Sektörüne parça üreten yerli ve yabancı sermayeli tüm firmaların, Türkiye'de gerçekleştirecekleri yatırımları için seçtikleri en önemli merkez özelliğini taşımaktadır. Bölgede, halen 81 üye üretim faaliyetinde bulunmakta ve 15.000 kişiye istihdam sağlanmaktadır.

Sektördeki bilgi birikimi, tecrübe, geniş ürün yelpazesi, yüksek ihracat potansiyeli ve Türkiye'nin coğrafi avantajlarından dolayı, oto yan sanayi sektörü yabancı yatırımcıları kendine çekmektedir. Şu anda otomotiv yan sanayinde 200 yabancı sermaye ortaklığı bulunmaktadır. Dünyadaki büyük şirketlerin pek çoğu Türk firmalarıyla ortak yatırımlar yapmışlardır.

Oto yan sanayi kalite belgelendirmeleri için yoğun çabalar sarf etmektedir. TAYSAD üyeleri değişen rekabet koşullarına uyum sağlamak için teknolojik gelişmeleri yakından takip etmekte ve yenileme ve tevsî yatırımlarını sürdürmektedirler. Bu amaçla ileri düzeyde imalat kabiliyetlerinden prototip üretimi, test imkanları, CNC ve konvansiyonel makinelerle talaşlı imalat ve ürün geliştirme ve yabancı ve yerli firmalarla ortak Ar-Ge çalışmaları gibi faaliyetlerde bulunmakta ve CAD-CAM uygulamalarını tasarım aşamasında kullanmaktadır. Ayrıca, ISO 9001, ISO 14001, ISO/TS 16949, OHSAS 18000 ve Q1 belgelerine sahip olup OEM firmalarına çalışmakta ve ihracat yapmaktadır.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

Otomotiv Ana Sanayi İhracatı

Otomotiv ana sanayi ihracatı 2015 yılında bir önceki yıla göre % 1,7 azalarak 12,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye 2015'de 670.647 adet binek otomobil, 331.371 adet kamyon-kamyonet ve 14.659 adet otobüs-minibüs-midibüs ihraç etmiştir. Otomobil, kamyon ve otobüslerin ihraç değerleri sırasıyla 6,9 milyar dolar, 4,2 milyar dolar ve 1,2 milyar dolar olmuştur.

Otomotiv Ana Sanayi İhracatı (Adet; Değer: 1000 ABD \$)

Ürünler	2013		2014		2015	
	Adet	Değer	Adet	Değer	Adet	Değer
Binek otomobil	551.459	6.856.457	614.896	7.255.971	670.647	6.899.764
Kamyon-Kamyonet	260.020	3.850.732	273.377	4.138.922	331.371	4.248.890
Otobüs-Minibüs-Midibüs	13.428	1.102.698	10.988	1.119.380	14.659	1.198.854
Traktör	18.111	421.702	20.054	479.006	19.538	428.877
Toplam	843.018	12.231.589	919.315	12.993.279	1.036.215	12.776.384

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

2015 yılı itibariyle başlıca ihraç pazarları İngiltere, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya, Belçika ve Slovenya'dır.

Oto Ana Sanayi İhracatında İlk 20 Ülke (1000 ABD \$)

Ülke	2013	2014	Ülke	2014	2015
İNGİLTERE	1.504.528	1.899.289	İNGİLTERE	1.899.289	2.141.199
FRANSA	1.647.555	1.698.467	FRANSA	1.698.467	1.450.021
İTALYA	1.242.491	1.281.413	İTALYA	1.281.413	1.377.708
ALMANYA	966.372	1.273.287	ALMANYA	1.273.287	1.202.253
BELÇİKA	693.076	697.257	İSPANYA	639.384	752.923
İSPANYA	479.587	639.384	BELÇİKA	697.257	659.868
SLOVENYA	477.538	515.890	SLOVENYA	515.890	586.144
İSRAİL	363.869	481.397	A.B.D.	267.658	533.646
RUSYA FEDERASYONU	503.614	339.714	İSRAİL	481.397	431.457
HOLLANDA	373.260	328.458	HOLLANDA	328.458	344.653
POLONYA	275.869	283.876	POLONYA	283.876	268.392
A.B.D.	551.128	267.658	İSVEÇ	256.526	225.025
İSVEÇ	203.250	256.526	DANİMARKA	203.708	208.073
CEZAYİR	373.257	233.100	FAS	170.796	187.984
AVUSTURYA	153.743	206.337	İRLANDA	162.661	183.124
DANİMARKA	166.746	203.708	AVUSTURYA	206.337	166.276
FAS	177.124	170.796	MACARİSTAN	70.604	145.312
İRLANDA	79.343	162.661	PORTEKİZ	123.115	129.814
MISIR	77.560	156.986	CEZAYİR	233.100	121.514
İSVİÇRE	113.632	147.296	İSVİÇRE	147.296	118.661
Diğerleri	1.808.050	1.749.779	Diğerleri	2.052.760	1.540.729
Toplam	12.231.589	12.993.279	Toplam	12.993.279	12.774.776

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Otomotiv Yan Sanayi İhracatı

Bir motorlu taşıt, farklı yapı, malzeme ve teknoloji ile üretilen ve özgün yöntemlerle ve birbiri ile uyumlu olarak bir araya getirilen 5.000 dolayında parçadan oluşmaktadır. Bu parçaların üretiminde demir ve çelik, hafif metaller, plastik ve lastik, boya ve benzeri kimyasal maddeler ile cam kullanılmaktadır. Parçaların büyük bölümü yan sanayide üretilmekte ve ana sanayi bunları montaj yolu ile birleştirmek suretiyle taşıt aracını üretmektedir.

Bu nedenle motorlu taşıt araçları imalat sanayii, demir-çelik sanayii başta olmak üzere hafif metaller, plastik, lastik ve cam sanayii gibi ham madde üreten sanayii ile doğrudan ilişki içindedir. Pazardaki yoğun rekabet nedeni ile her geçen gün değişen ürün teknolojilerinin gerektirdiği yeni malzeme ve teknikler taşıt araçları sanayii ile ham madde sanayi arasında çok yakın işbirliğinin kurulmasını gerektirmektedir.

Otomotiv sanayii kurulduğu yıllardan beri dünya otomotiv sanayii ile yakın bir entegrasyon içindedir. 1970'li yıllarda lisans alarak "Teknik İşbirliği" ile başlayan üretim işbirliği, 1980'li yılların ortasından sonra giderek artan yabancı sermaye katılımı ile "Ekonomik İşbirliği"ne dönüşmüştür.

1990 yılına kadar geçen süre içinde, ülkemizde imal edilen her türlü motorlu araç, otomotiv yan sanayiinin gelişmesini de sağlamıştır. Kapasite artışı yanında rekabet için teknoloji yenileme ve Ar-Ge çalışmaları 1990'lı yıllardan itibaren büyük hız kazanmıştır. Bu yıllarda çağdaş üretim teknikleri, yoğun eğitim programları ile uygulamaya geçirilmiş ve özellikle kalite yönetim sistemleri kurularak, firmalar uluslararası kuruluşlar tarafından belgelendirilmiştir.

Türkiye oto yan sanayinde 90'lı yıllara kadar bazı mamuller dışındaki tüm parçalar günün teknolojisine uygun yatırımlar ile üretilmiş, üretilen milyonlarca araçta yerli katkı oranı % 90'ları aşmış, yan sanayimiz bu şekilde ithal ikame görevini başarı ile tamamlamıştır.

1990'lı yıllardan sonra, ana sanayideki yeni model araç yatırımlarına paralel olarak yan sanayide de çok önemli yabancı ortaklıklar ve büyük yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin oto yan sanayi ihracatı, dünya ihracatı ile karşılaştırıldığında 1993 yılına kadar küçük ölçekte gerçekleşmiştir. Son 15 yılda sektör büyük çabalarla ihraç potansiyelini artırmıştır. İhracatın istikrarlı hale gelmesinde Türkiye'deki üretimin uluslararası sanayi ve ticaretle entegrasyonundaki başarı dikkate değer bir gelişmedir. Artık birçok firmamız Türkiye'de üretilen dünya araçlarında ortak tasarımcı olarak yer almaktadır.

Yan sanayi bugüne kadar sürdürdüğü gelişimini, gerek doğrudan yurt dışındaki üreticilere ve gerek yenileme pazarına ihracatını arttırarak devam ettirmiştir. Yan sanayiinin AB pazarına yönelik ihracatının daha da gelişeceği tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin oto yan sanayi ihracatı 2014 yılında bir önceki yıla göre %3 artarak 9,5 milyar dolara ulaşmıştır. 2015 yılında ise %9,2 oranında azalarak 8,6 milyar dolara gerilemiştir. İhracatı yapılan başlıca parçalar motor aksam ve parçaları, dış ve iç lastikler, montaj karoseri aksamı, jantlar, kauçuk parçalar, transmisyon mili, frenler ve servo frenlerdir. Aslında, Türkiye halihazırda parçalar halinde pek çok otomobil, otobüs ve kamyon ihraç etmektedir.

Oto yan sanayinin ihracatında başta gelen şehirler sırasıyla Bursa, İstanbul, Kocaeli ve İzmir'dir.

Oto yan sanayi ürünleri dünyanın pek çok ülkesine ihraç edilmektedir. Başlıca ihraç pazarları Almanya, Fransa, İtalya, İngiltere, Romanya, İspanya, Belçika, İran, Polonya ve Rusya Federasyonu'dur. 2015 yılında oto yan sanayi ihracatının yaklaşık %70'i başta Almanya, İtalya, Fransa ve İngiltere olmak üzere AB ülkelerine yapılmıştır. Türk firmaları, OPEL, VW, FORD, GM gibi pek çok Batılı üreticiye parça sağlamaktadırlar.

Otomotiv Yan Sanayi İhracatı (1000 ABD \$)

Ürünler	2013	2014	2015
Motor Aksam ve Parçaları	1.513.847	1.732.680	1.546.605
Diğer Aksam ve Parçalar	1.138.317	1.246.771	1.223.571
Dış ve İç Lastikler	1.183.307	1.170.861	987.902
Montaj Karoseri Aksamı	890.935	955.435	792.022
Jant ve Tekerlek Aksamı	702.439	707.980	634.474
Motorlu Taşıtlar için Kauçuk Parçalar	526.363	573.105	501.093
Transmisyon Mili, Yatak, Kovan	343.012	338.667	322.810
Fren ve Servo Frenler	237.424	265.349	250.107
Akümülatörler ve Aksam-Parçaları	305.285	287.927	222.097
Farlar ve İşaret Cihazları	188.466	221.932	212.363
Amortisörler	169.458	179.265	179.407
Akslar	144.258	171.405	162.865
Motorlu Taşıtlarda Oturmaya Mahsus Mobilyalar	135.277	150.873	158.349
Debriyaj ve Aksam-Parçaları	169.265	175.800	150.446
Filtreler	120.269	138.912	136.073
Dizel-Yarı Dizel Motorlar	308.182	159.869	132.352
Rulmanlar	122.254	128.248	127.175
Ateşleme Cihazları	134.851	141.713	120.915
İçten Yanmalı Motorlar	31.787	27.163	108.039
Direksiyon Simitleri, Kolonları, Kutuları	93.546	105.447	105.302
Oto Camları	101.564	107.589	93.547
Emniyet Kemerleri	92.505	80.572	76.116
Egzozlar, Susturucular ve Egzoz Boruları	72.495	71.082	72.167
Vites Kutuları	64.936	59.069	50.236
Tamponlar ve Parçaları	50.616	41.578	49.551
Kara Taşıtları için Karoserleri	181.016	90.735	46.722
Radyatörler	50.208	51.493	46.150
Metal Tabakalı Contalar, Conta Takim ve Gruplar	25.739	30.185	36.802
Motorların Yakıt, Yağ, Soğutma Pompaları	31.786	35.951	33.689
Hava Yastıkları	36.712	30.379	19.958
Dikiz Aynaları	13.932	16.552	15.840
Klimalar	12.651	8.806	11.114
Kara Taşıtları için Motorlu Şasiler	353	448	1.834
Motorlu Araçların Alet Tabloları İçin Saatler	331	1.007	698
Fren Balataları (8708.30 GTİP'indekiler hariç)	547	207	220
Toplam	9.193.933	9.505.053	8.628.611

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Oto Yan Sanayi İhracatında İlk 20 Ülke (1000 ABD \$)

Ülke	2013	2014	Ülke	2014	2015
ALMANYA	2.285.263	2.580.403	ALMANYA	2.580.403	2.261.993
FRANSA	732.402	664.285	FRANSA	664.285	653.727
İTALYA	553.487	580.153	İTALYA	580.153	533.738
İNGİLTERE	569.338	514.549	İNGİLTERE	514.549	474.089

ROMANYA	479.238	423.737	A.B.D.	395.685	450.285
RUSYA FEDERASYON U	602.699	403.521	ROMANYA	423.737	394.251
A.B.D.	291.842	395.685	İSPANYA	339.689	351.065
İSPANYA	297.787	339.689	BELÇİKA	309.734	297.308
BELÇİKA	224.672	309.734	İRAN	169.246	212.738
POLONYA	175.975	223.387	POLONYA	223.387	206.175
İRAN	138.807	169.246	RUSYA FEDERASYON U	403.521	195.618
BREZİLYA	175.863	152.844	SUUDİ ARABİSTAN	110.955	128.457
MISIR	118.822	146.143	MISIR	146.143	127.080
IRAK	192.573	142.004	ÇEK CUMHURİYETİ	126.437	118.097
ÇEK CUMHURİYETİ	90.866	126.437	FAS	94.284	112.454
HOLLANDA	107.347	125.034	IRAK	142.004	110.928
SUUDİ ARABİSTAN	92.625	110.955	HOLLANDA	125.034	102.074
AVUSTURYA	92.799	101.438	MACARİSTAN	87.312	84.232
CEZAYİR	81.688	98.423	BREZİLYA	152.844	81.309
FAS	81.250	94.284	AVUSTURYA	101.438	81.252
Diğerleri	1.808.591	1.803.103	Diğerleri	291.017	298.931
Toplam	9.193.933	9.505.053	Toplam	9.505.053	8.628.611

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Otomotiv Ana Sanayi İthalatı

Otomotiv ana sanayi ithalatı 2015 yılında 721.997 adet olarak gerçekleşmiştir. En fazla ithal edilen araç cinsi, otomobil ve kamyon - kamyonettir. Otomotiv ana sanayi ithalatı 2015 yılında ağırlıklı olarak AB ülkeleri, Meksika ve Güney Kore'den gerçekleşmiştir.

Oto Ana Sanayi İthalatı (Adet; Değer: 1000 ABD \$)

Araç Cinsi	2013		2014		2015	
	Adet	Değer	Adet	Değer	Adet	Değer
Binek Otomobil	564.766	9.130.102	461.005	7.721.017	607.812	8.477.193
Kamyon-Kamyonet	46.360	1.088.993	49.448	1.132.926	67.590	1.279.594
Otobüs-Minibüs-Midibüs	8.062	249.108	8.184	268.831	10.212	267.119
Traktörler	21.775	646.331	33.620	874.958	36.383	1.223.230
Toplam	640.963	11.114.534	552.257	9.997.732	721.997	11.843.265

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Oto Ana Sanayi İthalatında İlk 20 Ülke (1000 ABD \$)

Ülkeler	2013	2014	Ülke	2014	2015
ALMANYA	4.030.642	3.699.306	ALMANYA	3.699.306	4.306.909
İSPANYA	1.304.657	1.048.087	İSPANYA	1.048.087	1.357.230
İNGİLTERE	743.341	566.457	İNGİLTERE	566.457	725.095
POLONYA	517.472	517.746	FRANSA	430.963	616.239
ÇEK CUMHURİYETİ	500.833	441.343	POLONYA	517.746	566.676
FRANSA	523.125	430.963	ÇEK CUMHURİYETİ	441.343	533.944
İTALYA	434.140	426.092	İTALYA	426.092	507.681
ROMANYA	543.837	348.720	ROMANYA	348.720	384.405
MEKSİKA	371.719	328.292	MEKSİKA	328.292	320.659
MACARİSTAN	161.831	297.881	HOLLANDA	214.900	291.484
GÜNEY KORE	364.813	278.653	GÜNEY KORE	278.653	289.853
HOLLANDA	205.891	214.900	MACARİSTAN	297.881	288.777
A.B.D.	93.922	197.975	A.B.D.	197.975	227.724
FAS	233.911	195.767	FAS	195.767	223.505
BELÇİKA	185.015	172.446	SLOVAKYA	165.608	189.347
SLOVAKYA	233.441	165.608	JAPONYA	114.915	189.315
TAYLAND	169.386	137.750	BELÇİKA	172.446	173.008
HİNDİSTAN	89.205	121.742	TAYLAND	137.750	148.424
JAPONYA	151.232	114.915	HİNDİSTAN	121.742	145.061
İSVEÇ	38.957	110.106	FİNLANDİYA	2.073	58.998
Diğer	217.163	182.983	Diğer	115.489	152.108
Genel Toplam	11.114.534	9.997.732	Genel Toplam	9.997.732	11.843.265

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Otomotiv Yan Sanayi İthalatı

Türkiye'nin oto yan sanayi ithalatı 2014 yılında 12,4 milyar dolar, 2015 yılında 12,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatı yapılan başlıca parçalar dizel ve yarı dizel motorlar, vites kutuları, iç-dış lastikler, motor aksam-parçaları, içten yanmalı motorlar, fren servo-frenler ile transmisyon aksamıdır. Yeni modellerin birçok parçası ithal edilmektedir. 2015 yılında Türkiye'nin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Almanya, İngiltere, İtalya, Çin, Fransa, Polonya ve Güney Kore olmuştur.

Oto Yan Sanayi İthalatı (1000 ABD \$)

Ürünler	2013	2014	2015
Dizel-Yarı Dizel Motorlar	2.275.790	2.278.151	2.264.910
Vites Kutuları	1.085.839	1.113.622	1.131.938
Dış ve İç Lastikler	1.080.672	988.081	879.661
Motor Aksam ve Parçaları	753.265	816.679	849.971
İçten Yanmalı Motorlar	753.265	816.679	849.971
Fren ve Servo Frenler	566.628	593.613	637.186
Transmisyon Mili, Yatak, Kovan	639.074	655.650	627.152
Montaj Karoseri Aksamı	707.248	614.805	601.835
Akslar	597.753	605.815	584.486
Diğer Aksam ve Parçalar	574.311	528.231	511.923
Rulmanlar	412.179	414.814	374.097
Direksiyon Simitleri, Kolonları, Kutuları	325.186	367.265	363.305
Farlar ve İşaret Cihazları	271.964	286.299	308.701
Akümülatörler ve Aksam-Parçaları	268.206	263.467	267.696
Debriyaj ve Aksam-Parçaları	203.179	206.539	228.375
Ateşleme Cihazları	229.961	222.596	221.264
Jant ve Tekerlek Aksamı	180.718	221.632	211.346
Motorların Yakıt, Yağ, Soğutma Pompaları	196.018	202.649	202.123
Filtreler	244.781	222.419	191.724
Motorlu Taşıtlar için Kauçuk Parçalar	193.794	205.881	185.868
Amortisörler	174.407	184.008	172.939
Radyatörler	150.645	165.744	160.736
Hava Yastıkları	136.009	137.882	125.457
Egzozlar, Susturucular ve Egzos Boruları	82.395	93.792	112.416
Metal Tabakali Contalar, Conta Takım ve Gruplar	80.970	88.186	89.538
Oto Camları	59.153	59.652	78.238
Tamponlar ve Parçaları	71.795	69.619	72.833
Emniyet Kemerleri	38.004	48.222	51.198
Dikiz Aynaları	37.002	35.843	34.282
Klimalar	20.401	23.430	19.833
Motorlu Taşıtlarda Oturmaya Mahsus Mobilyalar	18.632	20.076	16.369
Fren Balataları (8708.30 GTİP'indekiler hariç)	11.952	12.135	13.611
Kara Taşıtları için Karoserileri	28.500	14.746	5.962
Kara Taşıtları için Motorlu Şasiler	10.532	6.456	1.726
Motorlu Araçların Alet Tabloları İçin Saatler	6.736	5.395	1.046
Toplam	12.396.594	12.435.479	12.216.815

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Oto Yan Sanayi İthalatında İlk 20 Ülke (1000 ABD \$)

Ülkeler	2013	2014	Ülke	2014	2015
ALMANYA	2.724.699	2.655.930	ALMANYA	2.655.930	2.532.932
İTALYA	1.055.744	1.097.700	İNGİLTERE	1.084.838	1.112.470
İNGİLTERE	1.174.457	1.084.838	İTALYA	1.097.700	1.035.335

FRANSA	1.233.474	975.550	ÇİN	928.227	1.014.382
ÇİN	852.309	928.227	FRANSA	975.550	909.112
POLONYA	740.281	786.181	POLONYA	786.181	748.580
HİNDİSTAN	448.850	678.120	GÜNEY KORE	657.392	686.879
GÜNEY KORE	600.511	657.392	HİNDİSTAN	678.120	644.359
JAPONYA	578.491	563.442	İSPANYA	505.979	536.849
İSPANYA	563.769	505.979	JAPONYA	563.442	536.708
ÇEK CUMHURİYETİ	525.235	435.452	ÇEK CUMHURİYETİ	435.452	405.073
ROMANYA	361.149	391.972	ROMANYA	391.972	390.119
A.B.D.	254.205	296.105	A.B.D.	296.105	342.628
SLOVAKYA	170.525	186.991	SLOVAKYA	186.991	182.862
AVUSTURYA	65.673	146.614	MACARİSTAN	109.419	150.307
MACARİSTAN	100.442	109.419	AVUSTURYA	146.614	80.636
İSVEÇ	85.152	88.891	TAYVAN	83.945	78.716
TAYVAN	81.800	83.945	İSVEÇ	88.891	69.773
TAYLAND	68.916	78.822	TAYLAND	78.822	62.026
EGE SERBEST BÖLGE	33.325	59.670	PORTEKİZ	50.347	54.683
Diğer	677.586	624.240	Diğer	633.563	642.389
Toplam	12.396.594	12.435.479	Toplam	12.435.479	12.216.815

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

DÜNYA OTO ANA VE YAN SANAYİ TİCARETİ

Dünya Üretimi

Otomotiv Sanayi 1900'lü yılların başında kurulmuştur. Dünya otomotiv sanayiinde 1910 yılından itibaren Ford tarafından ABD'de temelleri atılan seri imalat ABD ve dış pazarlarda etkilerini sürdürmüş ve geniş bir pazar, ucuz ve vasıfsız bir işçiliğin olduğu bir ortamda gelişmiştir. 1970'li yıllarda yaşanan kriz seri imalata dayalı ABD ve Avrupalı üreticilerin rekabet gücünü sarsmıştır. Japonya bu yıllarda yığın üretimi ile maliyet ve kalitede önemli gelişmeler sağlayarak uluslararası rekabette ilk sıraya yükselmiştir. Japonya'nın bu başarısı ABD ve Avrupalı üreticilerde sarsıntı yaratmıştır.

1980'li yıllarda, dünya otomotiv sektörü, Japonya, Kuzey Amerika ve Avrupa'daki geniş piyasaların belli bir doyuma ulaşması ve Japonların tasarım ve üretim tekniklerinde gösterdikleri gelişme sonucu daha fazla üretim avantajını yakalaması ve yeni teknolojileri geliştirmesi ile yeniden yapılanma sürecine girmiştir.

2015 yılında dünya toplam motorlu araç üretimi, 2014 yılına göre %1 oranında artarak 90,7 milyon adet düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu döneme ait üretim verileri araç tipleri bazında incelendiğinde, otomobil üretiminin 2014 yılına göre %1,2 oranında artarak 68,6 milyon adet düzeyinde gerçekleşmiş olduğu görülmektedir.

Dünya motorlu araç üretim verileri bölgeler bazında incelendiğinde, toplam araç üretimi Batı Avrupa'da 2014 yılına göre %7,1 oranında artarak 14,4 milyon adet olmuş ve bölgenin dünya otomotiv üretimindeki payı 2015 yılında yaklaşık %16 düzeyinde gerçekleşmiştir. Kuzey Amerika bölgesinde ise üretim 2015 yılında %3,0 artarken; Güney Amerika bölgesinde %20,6 oranında azalmıştır.

Doğu Avrupa, Rusya ve Türkiye bölgesinde üretim %3,3 azalış ile 6,5 milyon adet olarak kaydedilmiştir. Bölgede Rusya'nın üretimi %26,6 azalırken Türkiye'nin üretimi %16,1 artmıştır. Asya-Pasifik bölgesinde ise %0,8'lik artış ile 47,8 milyon adet düzeyinde gerçekleşen üretim ile bahse konu bölge dünya üretiminden aldığı yaklaşık %53'lük pay ile 1. sırada bulunmaktadır.

Dünya Motorlu Araç Üretimi (1000 adet)

Ülkeler	2014	2015	Değişim (%) 2014-2015
AVRUPA	20.430	21.096	3,3
-AB 27 ülke	17.127	18.177	6,1
-AB 15 ülke	13.484	14.442	7,1
-AB yeni ülkeler	3.644	3.736	2,5
-Diğer Avrupa	2.132	1.560	-26,8
-Türkiye	1.170	1.359	16,1
AMERİKA	21.222	20.965	-1,2
-NAFTA	17.423	17.949	3,0
-Güney Amerika	3.800	3.016	-20,6
ASYA-PASİFİK	47.405	47.786	0,8
Çin	23.732	24.503	3,3
Japonya	9.775	9.278	-5,1
Güney Kore	4.525	4.556	0,7
Hindistan	3.845	4.126	7,3
İran	1.091	982	-9,9
Tayland	1.881	1.915	1,9
Diğer Asya Ülkeleri	2.556	2.426	2,6
AFRİKA	720	836	16,2
Genel Toplam	89.776	90.683	1,0

Kaynak: OICA (Organisation Internationale Des Constructeurs D'automobiles - International Organization of Motor Vehicle Manufacturers)

Dünya otomobil üretimi, Dünya motorlu araç üretimi içinde %75,6 oranı ile en büyük paya sahiptir. 2015 yılı dünya otomobil üretiminde Asya-Pasifik bölgesi birinci sırada olup, bunu Avrupa Birliği ülkeleri izlemektedir.

Pazarlama kanalları açısından Almanya, Fransa, İtalya ve İngiltere gibi ülkeler incelendiğinde, ana sanayi firmalarının çoğunlukla belirli yan sanayi firmalarından ürün aldıkları ve üretimi aksatmamak için mevcut yan sanayi firmaları ile çok sıkı bağlantıları olduğu görülmektedir. Ana sanayi firmaları yan sanayi firmalarının kendilerine yakın çalışmalarını ve teknolojik gelişmeyi yakından takip etmelerini arzu etmektedirler.

Dünya Otomobil Üretimi (1000 adet)

Ülkeler	2014	2015	Değişim (%) 2014-2015
AVRUPA	18.049	18.538	2,7
-AB 27 ülke	15.409	16.369	6,2
-AB 15 Ülke	11.895	12.647	6,3
-AB yeni ülkeler	3.514	3.722	5,9
-Diğer Avrupa	1.906	1.378	-27,7
-Türkiye	733	791	7,9
AMERİKA	9.987	9.397	-5,9
-NAFTA	7.082	7.020	-0,9
-Güney Amerika	2.904	2.377	-18,2
ASYA-PASİFİK	39.263	40.022	1,9
Çin	19.929	21.079	5,8
Japonya	8.277	7.831	-5,4
Güney Kore	4.124	4.135	0,3
Hindistan	3.162	3.378	6,8
İran	926	885	-4,4
Malezya	545	558	2,4
Diğer Asya Ülkeleri	2.300	2.156	-3,6
AFRİKA	483	605	25,2
Genel Toplam	67.782	68.562	1,2

Kaynak: OICA

Son yıllarda dünya otomotiv sektöründe teknolojik gelişmeler sonucu üretimde büyük oranda yoğunlaşma olmuş, birleşme, satın alma veya ortaklık yolu ile şirket sayısının azalması sonucu bu yoğunluk giderek artmış ve böylece sektörde aşırı kapasite ve rekabet hüküm sürmeye başlamıştır.

Dünya İthalatı

Dünya Binek Oto İthalatı 1000 ABD \$) (GTİP: 8703)

ÜLKELER	2013	2014	2015
A.B.D.	153.563.237	154.409.070	169.138.897
İngiltere	38.762.785	46.330.956	47.766.070
Almanya	41.088.149	46.544.281	45.282.194
Ç.H.C.	47.465.756	59.729.167	44.197.998
Fransa	29.712.216	30.969.135	29.093.436
Belçika	30.018.356	26.947.443	28.913.853
Kanada	26.336.918	27.012.889	26.382.218
İtalya	20.206.412	22.865.418	22.565.471
İspanya	11.325.293	14.966.011	16.226.336
Avustralya	17.646.840	15.849.926	15.271.245
Hollanda	11.015.300	11.562.038	10.450.100
İsviçre	10.184.242	10.499.826	10.447.849
Güney Kore	5.572.611	8.086.495	9.935.070
Meksika	8.452.624	8.574.942	9.463.808
Türkiye	9.130.102	7.721.017	9.227.743
Japonya	10.608.659	10.402.593	8.979.775
Avusturya	8.762.611	8.831.027	7.925.362

İsveç	7.364.946	8.014.088	7.651.447
Rusya Federasyonu	16.996.880	13.161.867	6.355.931
Polonya	5.208.283	5.986.917	5.418.937
Diğerleri	162.120.639	162.801.490	*
Toplam	671.542.859	701.266.596	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

Dünya binek otomobil ithalatı 2015 yılında 701milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. En fazla binek oto ithal eden ülkeler ABD, İngiltere, Almanya, ÇHC, Fransa, Belçika, Kanada, İtalya, İspanya, Avustralya ve Hollanda olarak sıralanmaktadır.

Dünya Ticari Araç (Kamyon-Kamyonet-Otobüs-Minibüs) İthalatı 1000 ABD \$)
(GTİP: 8702, 8704)

Kamyon-Kamyonet	2013	2014	2015
A.B.D	18.375.650	22.571.368	23.540.999
Kanada	13.182.753	12.775.253	11.889.882
İngiltere	6.062.618	7.415.937	7.553.811
Almanya	5.410.317	5.146.451	5.057.049
Fransa	5.764.602	5.702.437	5.047.270
Avustralya	6.037.346	5.260.854	4.913.996
Belçika	3.480.804	3.312.193	3.168.069
Hollanda	2.309.344	2.451.127	2.169.392
Brezilya	3.340.644	3.026.095	2.115.754
İtalya	1.859.121	2.050.376	2.104.136
Meksika	2.156.731	1.915.130	2.034.988
İspanya	1.001.751	1.427.099	1.888.139
Şili	2.612.811	1.935.754	1.712.243
Polonya	1.586.513	1.405.722	1.426.036
Türkiye	1.088.993	1.132.926	1.323.416
İsveç	1.232.333	1.342.984	1.237.747
İsviçre	1.285.534	1.354.283	1.231.731
Avusturya	1.081.020	1.185.993	1.196.914
Norveç	1.431.842	1.303.988	1.088.266
Yeni Zelanda	837.488	1.185.806	1.043.243
Diğer	47.118.670	43.773.854	*
Toplam	127.256.885	127.675.630	*

Otobüs-Minibüs	2013	2014	2015
Fransa	943.815	864.034	918.217
A.B.D.	652.613	775.340	859.491
Almanya	943.833	770.045	792.749
Kanada	569.370	651.065	472.438
İtalya	431.008	384.603	434.682
Hong Kong	236.357	295.079	420.905
Şili	683.806	391.456	363.561
Avusturya	204.485	271.039	348.177
İngiltere	266.854	321.132	344.629
Peru	372.050	309.562	282.246
Belçika	200.998	306.188	268.552
Meksika	213.731	269.810	265.767
Türkiye	249.108	268.831	253.092
Tayland	296.287	190.600	226.773

İsviçre	207.309	236.740	226.225
Avustralya	221.235	238.596	192.518
İspanya	113.768	128.216	190.220
Filipinler	109.621	212.541	177.884
Etiyopya	78.541	103.306	172.398
Macaristan	327.631	313.487	166.465
İsveç	943.815	864.034	918.217
Diğer	8.615.945	9.084.483	*
Toplam	15.938.365	16.386.153	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

Dünya Motorlu Araç Yan Sanayi Ürünleri İthalatı (1000 ABD \$)

Ülkeler	2013	2014	2015
A.B.D.	125.154.260	135.933.484	143.056.580
Almanya	85.366.389	90.491.767	78.662.463
Ç.H.C.	52.156.073	57.696.872	50.008.379
Meksika	42.286.788	46.477.943	47.347.898
Kanada	40.279.283	41.251.718	40.306.600
İngiltere	34.035.971	36.664.465	31.895.201
Fransa	32.990.553	33.230.368	29.364.522
İspanya	27.268.185	30.630.519	28.200.399
İtalya	18.801.411	19.846.037	18.781.520
Japonya	17.350.734	18.903.991	18.222.805
Belçika	23.257.439	21.283.515	17.042.416
Çek Cumhuriyeti	14.433.629	16.372.693	15.575.015
Hollanda	14.380.238	15.410.844	13.526.184
Polonya	13.878.037	14.498.298	13.334.882
Brezilya	18.864.942	16.556.479	12.474.050
Macaristan	10.495.388	12.658.156	12.345.961
Rusya Federasyonu	27.605.039	22.897.155	12.237.766
Türkiye	12.217.155	12.253.394	12.007.490
Tayland	16.382.087	12.332.945	11.868.275
Güney Kore	12.638.589	11.924.289	11.150.504
Diğerleri	202.410.990	200.679.545	*
Toplam	842.253.180	867.994.477	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

Dünya motorlu araç yan sanayi ürünleri ithalatında önemli paya sahip olan ABD, Almanya, Çin Halk Cumhuriyeti, Kanada, Meksika, Fransa, İngiltere, İspanya, Belçika, İtalya, Japonya, Rusya Federasyonu, Brezilya, Polonya, Güney Kore, Hollanda, Çek Cumhuriyeti, Tayland, Avustralya, İsveç ve Avusturya ülkemiz açısından önemli hedef pazarlar olarak görülmektedir.

Dünya İhracatı

Dünya Binek Otomobil İhracatı (1000 ABD \$)GTİP: 8703)

Ülkeler	2013	2014	2015
Almanya	148.591.871	160.306.322	156.235.669
Japonya	91.688.812	88.542.760	86.015.257
A.B.D.	57.299.622	61.675.661	55.343.419
Kanada	45.195.725	44.873.217	44.731.764

Güney Kore	44.283.431	44.816.385	41.752.435
İngiltere	38.228.320	42.365.403	38.762.583
İspanya	29.175.586	31.931.996	33.168.937
Meksika	32.389.396	32.391.314	32.843.266
Belçika	32.125.544	30.288.698	27.763.446
Fransa	18.664.295	19.192.656	17.820.829
Çek Cumhuriyeti	15.345.240	17.811.636	17.038.318
İtalya	10.020.975	11.616.443	13.999.912
Slovakya	14.446.872	14.883.216	13.794.177
Tayland	6.625.289	6.524.499	9.393.553
Macaristan	7.399.122	11.031.183	8.670.756
Türkiye	6.856.457	7.256.068	6.897.470
Polonya	6.900.925	6.554.666	6.501.637
İsveç	5.204.793	4.926.466	6.286.826
G. Afrika Cumhuriyeti	3.666.831	4.372.027	5.558.047
Hindistan	5.556.473	5.768.978	5.373.396
Diğerleri	53.381.877	53.907.535	*
Toplam	673.047.456	701.037.129	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

Dünya Ticari Araç (Kamyon-Kamyonet-Otobüs-Minibüs) İhracatı (1000 ABD \$, (GTİP: 8702, 8704))

Kamyon-Kamyonet	2013	2014	2015
Meksika	17.560.512	21.503.474	21.752.024
A.B.D.	15.810.964	14.093.611	12.349.276
Almanya	11.126.780	10.880.748	9.948.431
Japonya	10.105.112	10.492.515	9.674.979
Tayland	10.590.481	10.347.250	8.160.119
Fransa	4.551.558	5.230.697	5.813.114
İtalya	4.792.103	4.693.648	4.858.683
İspanya	5.289.485	6.113.707	4.345.507
Türkiye	3.850.732	4.139.026	4.249.100
Ç.H.C.	4.021.788	4.156.333	3.676.773
Hollanda	2.725.440	2.391.685	2.567.616
Belçika	2.713.254	2.748.807	2.536.370
G. Afrika Cumhuriyeti	2.973.228	3.024.505	2.460.402
Güney Kore	2.392.658	2.294.057	1.973.162
Kanada	1.121.227	1.387.545	1.856.025
İngiltere	2.301.312	1.888.537	1.727.820
Polonya	2.055.291	1.975.562	1.654.512
Brezilya	2.211.087	1.493.697	1.624.861
İsveç	1.803.389	1.873.296	1.498.237
Avusturya	1.593.042	1.534.779	1.342.673
Diğer	12.038.663	11.315.947	*
Toplam	121.628.106	123.579.426	*
Otobüs-Minibüs	2013	2014	2015
Japonya	3.187.417	3.070.017	2.852.112
Ç.H.C.	2.141.160	2.819.079	2.309.665
Almanya	1.399.127	1.582.488	1.364.804
Türkiye	1.102.698	1.119.380	1.199.100
Polonya	1.033.752	1.308.738	957.967
Güney Kore	1.145.630	797.176	948.057
Çek Cumhuriyeti	607.039	779.493	634.641

Belçika	594.791	660.540	632.148
A.B.D.	626.565	711.799	555.856
Kanada	361.839	436.674	479.126
Fransa	274.544	241.935	417.692
İspanya	388.046	293.795	269.891
Hindistan	173.503	267.739	261.002
Brezilya	295.526	222.413	231.036
Hollanda	293.996	289.706	221.251
Avusturya	42.689	45.439	159.624
Portekiz	91.152	95.925	144.205
Makedonya	15.765	93.560	104.613
Malezya	42.023	29.816	101.830
İngiltere	119.713	149.300	98.515
Diğer	1.768.723	1.552.461	*
Toplam	15.705.698	16.567.473	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

Dünya Motorlu Araç Yan Sanayi Ürünleri İhracatı (1000 ABD \$)

Ülkeler	2008	2009	2010
Almanya	123.208.845	130.568.443	114.072.600
A.B.D.	87.518.182	91.323.492	89.913.367
Ç.H.C.	79.019.841	86.970.017	85.014.396
Japonya	83.235.124	77.216.262	67.607.572
Meksika	37.383.873	40.821.961	43.419.433
Güney Kore	41.425.496	43.124.787	41.138.810
Fransa	39.337.924	38.172.789	32.793.560
İtalya	32.569.101	32.697.094	27.929.266
Çek Cumhuriyeti	22.187.704	24.994.348	23.467.636
Polonya	21.977.892	23.448.324	21.290.885
İspanya	23.147.489	22.706.137	20.291.367
Kanada	18.279.678	19.324.896	19.260.163
İngiltere	20.590.882	21.070.947	18.638.500
Tayland	16.257.091	17.073.998	16.439.072
Macaristan	15.887.831	16.926.825	15.822.373
Belçika	17.732.567	15.647.350	13.537.123
Avusturya	14.869.317	15.030.721	13.288.654
Slovakya	11.495.965	11.728.520	11.632.187
İsveç	12.840.143	12.836.466	11.054.864
Hollanda	12.004.969	12.519.614	10.304.296
Hindistan	10.052.841	10.612.684	9.728.854
Romanya	9.028.645	10.146.484	9.472.672
Tayvan	8.797.851	9.184.287	8.928.423
Türkiye	9.111.908	9.428.074	8.563.927
Brezilya	10.055.422	8.600.303	7.643.785
Diğerleri	65.075.877	65.249.506	*
Toplam	843.092.458	867.424.329	*

Kaynak: International Trade Center – Trademap (* 2015 yılı verileri tüm ülkeler için yayınlanmamıştır.)

OTO ANA VE YAN SANAYİ FUARLARI

Yurtdışı Fuarlar

2016 yılında milli düzeyde iştirak edilecek yurtdışı oto ana ve yan sanayi fuarları ile bireysel katılımı desteklenecek olan uluslararası sektörel fuarlar ile ilgili detaylı bilgi edinmek için Bakanlığımızın resmi internet sitesi olan <http://www.ekonomi.gov.tr> web sitesi ziyaret edilebilir.

Yurtiçi Fuarlar

Otomotiv ana ve yan sanayi ile ilgili olarak yurtiçinde 2016 yılı boyunca düzenlenmesi planlanan fuarlar ile ilgili detaylı bilgi edinmek için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği - TOBB'un resmi internet sitesi olan <http://www.fuarrehberi.org.tr> web sitesi ziyaret edilebilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Adres: T.C. Ekonomi Bakanlığı
İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Telefon: +90 312 204 75 00
www.ekonomi.gov.tr
<http://blog.ibp.gov.tr>
Çağrı Merkezi: 444 43 63